

ВІСНИК ЦЕНТРУ®

Світова фінансова криза впливає на гривню

На гривню найближчим часом може очікувати подальше здешевлення – пише у своїй статті для видання "Газета по-українськи" економіст Міжнародного центру перспективних досліджень Олександр Жолудь. Причинами є дедалі більший зовнішньоторговельний дефіцит України, необхідність виплати зовнішніх боргів приватним сектором (передусім банками), зниження цін на чорні метали й очікуваний черговий стрибок цін на газ від початку 2009 року. Далися ознаки й вересневі світові фінансові потрясіння

Криза іпотечного кредитування вдарилася по фінансовій системі

На початок 2008 року на нью-йоркській Волл-стріт – головному фондовому майданчику світу – було п'ять інвестиційних банків: Bear Stearns, Lehman Brothers, Merrill Lynch, Morgan Stanley та Goldman Sachs. Такі фінансові установи не отримують депозитів і не видають кредитів, як їхні комерційні брати. Вони безпосередньо купують у корпорацій акції та облігації, формують із них свій портфель, а потім продають його частки чи торгують цінними паперами з портфеля. Зазвичай вони також надають послуги консалтингу в угодах про злиття чи поглинання, є гарантами в розповсюдженні цінних паперів тощо.

Загальні активи "п'ятірки" на початок цього року оцінювали більш як у 4 трлн. дол. США. Це приблизно у 26 разів більше, аніж нинішні активи всієї банківської системи України. Криза саб-прайм іпотечного кредитування, що почалася в серпні 2007 року, боляче вдарилася по всій фінансовій системі, зачепивши й інвестиційні банки. Почалися масові списання боргів, а акції самих банків різко впали в ціні.

Першим завалився Bear Stearns. У березні цього року його купила компанія J.P.Morgan за 2,2 млрд. дол. за умови, що Федеральна резервна система США надасть Bear Stearns 30 млрд. дол. на забезпечення поганих кредитів: тобто таких, яких буде важко повернути своєчасно та в повному обсязі. Банк купили по 10 дол. США за акцію,

тимчасом як на початку 2007 року вони коштували у 17 разів більше.

14 вересня про звернення до суду із заявою про банкрутство оголосив Lehman Brothers, а Merrill Lynch того самого дня продано Bank of America за 50 млрд. дол. США. Відхід з ринків трьох з п'яти інвестиційних банків спричинив серйозний тиск на ті, що залишилися. 21 вересня Goldman Sachs та Morgan Stanley змушені були перереєструватися на комерційні банки. Віднині ці фінансові інституції отримали можливість позичати в разі потреби у Федеральній резервній системі США.

Різкі коливання на американських ринках вплинули на фінансові ринки світу

Різкі коливання на фондових і товарних американських біржах, банкрутство, продаж або зміна статусу найбільших інвестиційних банків вплинули на фінансові ринки світу. Зачепили вони й Україну та Росію. Падіння вартості акцій в обох країнах було набагато відчутнішим, аніж у США або Західній Європі.

Позначилося це й на курсі гривні. 16 вересня на українському валютному міжбанківському ринку долар за день виріс на 4,5 коп. Наступного дня – зразу на 11,5, ще через день – на 7,5. Це було зумовлено зростанням попиту на валюту, передусім нерезидентів. Всього за три дні міжбанк підняв курс долара вище офіційних 4,85 і перетнув межу 5 грн. за долар. Наступного тижня його курс продовжував зростати й перестрибнув офіційний коридор на 2008 рік – 4,85+4%, тобто 5,044 грн.

Тим часом...

Економісти Центру завершили роботу над черговим числом регулярної публікації "Квартальні передбачення", який містить опис ситуації в основних секторах економіки, аналіз державних рішень та їхнього впливу на економічну ситуацію.

У рамках проекту "Сприяння законодавчому забезпеченню гендерної рівності в Україні" вийшов друком збірник аналітичних документів і законопроектів "Актуальні питання гендерної рівності в Україні".

Редактор вісника Центру Ольга Львова впродовж 23–28 вересня була учасником Літньої академії Олександра Квасневського з європейської інтеграції в Польщі.

У рамках проекту "Управління міграцією в регіоні Чорного моря – поліпшення імплементації національних політик в Україні, Молдові та Румунії через регіональну співпрацю неурядових організацій" експерти Центру працюють над аналітичним звітом з національної міграційної політики.

У рамках проекту "Українсько-польська програма стажування у сфері аналізу державної політики" було відібрано учасників – фахівців-аналітиків з державного та недержавного секторів, які здобуватимуть досвід у підготовці якісних аналітичних документів і відповідне визнання у своїх сферах.

Поки що Національний банк України не виходив на валютний ринок з інтервенціями і не нарощував обсяг виданих кредитів. Питання, наскільки керованим буде курс гривні, залишається відкритим. ■

За додатковою інформацією звертайтеся, будь ласка, до економіста МЦПД Олександра Жолудя за телефоном (044) 2721050 чи електронною поштою ozholud@icps.kiev.ua.